

Raadsvoorstel

Onderwerp: Beleidsplan Beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2022-2026	College van burgemeester en wethouders 7 december 2021	Zaaknummer 414694
Portefeuillehouder L.J Franzen	Commissie Samen leven 12 januari 2022	Openbaar
E-mailadres opsteller: r.ditvoorst@bar-organisatie.nl	Gemeenteraad 27 januari 2022	

Geadviseerd besluit

1. Het Regionaal Beleidsplan Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen 2022-2026 vast te stellen.

Raadsvoorstel

Inleiding

Met de transitie van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) naar de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) per 2015 is de taak Beschermd Wonen (BW) overgekomen naar de gemeenten. Beschermd Wonen (BW) is een maatwerkvoorziening in de Wmo voor mensen met een psychosociale beperking die (tijdelijk) niet zelfstandig kunnen wonen en 24-uurstoezicht nodig hebben. Omdat overdracht naar alle gemeenten in 2015 nog niet mogelijk was, is BW inclusief het bijbehorende budget tijdelijk ondergebracht bij 43 centrumgemeenten.

Ridderkerk, centrumgemeente Rotterdam en de regiogemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel en Lansingerland hebben voor de uitvoering van de taak Beschermd Wonen in 2017 het Regionaal beleidsplan beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2018-2020 vastgesteld. Het lopende regionaal beleidsplan is verlengd tot en met 31 december 2021. Voor de periode vanaf 2022 is een nieuw beleidsplan nodig.

De opgave is om in regionaal verband in 2022 en de komende jaren continuïteit in de ondersteuning te blijven bieden aan de doelgroep voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (MO). MO wordt (nog) niet doorgedecentraliseerd. Het beleid voor de komende jaren is vastgelegd in het regionaal beleidsplan BW en MO, dat in samenwerking met de genoemde gemeenten in de regio is ontwikkeld. Na voorbereiding hiervan in regionale webinars voor klantenraden en gemeenteraadsleden en nadere bespreking in de commissie in mei van dit jaar, wordt het regionale beleidsplan nu aan de gemeenten in de regio ter vaststelling aangeboden.

Beoogd effect

Door het vaststellen van dit beleidsplan willen we bereiken dat we in de periode 2022-2026 binnen onze regio voorzieningen voor beschermd wonen met de focus op herstel en een goede toegang daartoe borgen. Tevens wordt met dit beleidsplan in deze periode de toegang voor maatschappelijke opvang via de centrumgemeente geborgd.

Relatie met beleidskaders

Het coalitieakkoord erkent het belang van regionale samenwerking bij zwaardere of specialistische zorg. In de Beleidsnota Integraal Beleid Sociaal Domein 2021 staat dat we ernaar streven dat inwoners langer thuis kunnen blijven wonen door passende vorm in de wijk kunnen ontvangen. Het voorliggende beleidsplan sluit daar goed op aan.

Argumenten

1.1 Inwoners worden beter geholpen.

Omdat het beleidsplan een gevarieerder woonzorgaanbod en een verdere ontwikkeling van beschermd thuis beoogt, zullen inwoners eerder worden geholpen en zal de hulp beter aansluiten bij hun hulpvraag.

1.2 In dit beleidsplan is er een verschuiving van zwaardere zorg naar lichtere zorg, en waar mogelijk van beschermd wonen naar beschermd thuis.

Dat is in overeenstemming met het maatschappelijke effect dat inwoners zolang mogelijk thuis kunnen worden geholpen volgens de Beleidsnota Integraal Beleid Sociaal Domein 2021.

1.3 Het huidige beleidsplan eindigt 31-12-2021.

Dit beleidsplan van 2018-2020 is tot en met 31-12-2021 verlengd omdat de invoering van het financiële aspect van deze doordecentralisatie was uitgesteld. In verband met de regionale inkoop van woonzorgaanbieders is verder uitstel niet wenselijk.

1.4 Het voorliggende regionale beleidsplan sluit aan bij de verplichting tot regionale samenwerking bij de specialistische zorg beschermd wonen.

Deze verplichting is op basis van de Norm voor opdrachtgeverschap Beschermd wonen van de VNG. Het coalitieakkoord erkent tevens het belang van regionale samenwerking bij zwaardere of specialistische zorg.

1.5 Regionaal wordt dit beleidsplan bestuurlijk gedragen.

In het regionaal bestuurlijk overleg van 15 juli is het voorliggend beleidsplan met consensus geaccordeerd om lokaal ter besluitvorming voor te leggen.

Overleg gevoerd met

Regionale portefeuillehouders.

Kanttekeningen

N.v.t.

Uitvoering/vervolgstappen

Mandateren van uitvoeringstaken aan gemeente Rotterdam

Voor een efficiënte en uniforme besluitvorming en uitvoering van het gemeenschappelijke regionale werkproces beschermd wonen, is het ook noodzakelijk onderling de taken en de uitoefening van bevoegdheden tussen de regiogemeenten te borgen. Hiervoor is een voortzetting van de mandatering en volmachtiging van bevoegdheden nodig van de regiogemeenten naar de gemeente Rotterdam die sinds 2018 van kracht is.

De spreidings- en woonzorgopgave

De spreidingsopgave, die moet zorgen voor een minder scheve verdeling van de instroom van cliënten van buiten onze regio naar onze regio (voornamelijk in Rotterdam), zal worden geactualiseerd. Dat is nodig omdat de doelgroep voor beschermd wonen is verkleind. Inwoners met een psychische stoornis zonder perspectief op zelfstandig kunnen wonen, vallen sinds 1-1-2021 immers onder de Wet langdurige zorg. In onze regio gaat dat om ongeveer 35% tot 40% van voormalige doelgroep voor beschermd wonen. Tevens moet er rekening mee gehouden worden dat er meer mensen passende opvang thuis zullen krijgen als gevolg van lokaal beleid. Ook is te verwachten dat er relatief minder mensen van buiten de regio in onze regio komen wonen als gevolg van de invoering van het woonplaatsenbeginsel.

De behoefte aan woonzorglocaties en voor woningen voor cliënten die uitstromen uit beschermd wonen naar een zelfstandige woning, al dan niet met begeleiding, worden meegenomen in de lokale woonzorgvisie en concrete afspraken met de woningbouwverenigingen. Het gaat om uitstroom van beschermd wonen naar een zelfstandige woonruimte in Ridderkerk van gemiddeld ruim 5 cliënten per jaar (over de laatste 4 jaar berekend).

Ontwikkeling van beschermd wonen naar beschermd thuis

Voor de ontwikkeling van beschermd thuis zal aansluiting worden gezocht bij de implementatie van de Beleidsnota Integraal Beleid Sociaal Domein 2021, waaronder dagbesteding, begeleid wonen, LZN, schulddienstverlening en preventie huisuitzettingen o.a. Bij beschermd thuis gaat het om een lokale infrastructuur waardoor mensen in de wijk ondersteuning bij hun psychische problemen kunnen ontvangen. Sinds kort heeft de VNG hiervoor een team gevormd dat regio's bij deze transformatie kan ondersteunen.

Vastleggen van regionale samenwerking

In alle gemeenten in onze regio moet het beleid zijn vastgesteld. Dan zullen ook de afspraken over beleidsvoorbereiding, uitvoering, inkoop en financiering worden vastgelegd in een regionale samenwerking. De huidige samenwerkende regiogemeenten (Albrandswaard, Barendrecht, Capelle a/d IJssel, Krimpen a/d IJssel Lansingerland, Ridderkerk en Rotterdam) hebben zich uitgesproken om samen te blijven werken als het gaat om beschermd wonen op grond van de Wmo2015. Dat is in overeenstemming met de landelijke verplichting omdat alleen dan de kwaliteit van de zorg kan worden geborgd.

In het regionale bestuurlijke overleg is de voorkeur voor een lichte gemeenschappelijke regeling uitgesproken om duidelijke afspraken te maken over toegang, verstrekking, begroting, beleidsvorming, opdrachtgeverschap en regelgeving voor de uitvoering vanaf 2023. Hierbij zal aangesloten worden op de ingangsdatum van de nieuwe contracten Wmo2015 voor de intra- en semimurale (O)GGZ voorzieningen. Ook de resultaten van de pilot naar het inrichten van de toegang voor beschermd wonen zullen hierbij worden meegenomen. Het concept van de samenwerking zal, na overeenstemming in het bestuurlijk overleg van de regiogemeenten, ter besluitvorming worden voorgelegd aan het college. Daarna is het aan uw gemeenteraad om in te stemmen. Dit proces geldt voor elk van de deelnemende regiogemeenten. De huidige planning hiervoor is de tweede helft van 2022.

Evaluatie/monitoring

De regiomonitor geeft inzicht in de aard, omvang, duur en spreiding van BW-voorzieningen. Door de halfjaarlijkse update is het ook mogelijk om volumegroei of afname te zien, spreiding per gemeente, instroom van buiten de regio, en dat te vertalen in een meerjarenprognose. Dit vormt de basis om eventuele beleidswijzigingen door te voeren.

In het kader van de doordecentralisatie is actuele en betrouwbare informatie op lokaal niveau steeds belangrijker. Daarom is het nodig om de huidige monitor door te ontwikkelen. In de komende periode zullen gegevens zoals gemeente van herkomst, het type indicatie, procesinformatie (wachtlijnen, duur van een traject, doorstroom) en financiële kengetallen aan de regionale monitor worden toegevoegd. Op termijn geeft de monitor inzicht in de eventuele afschaling en ambulantisering van de zorg. Dit inzicht is een belangrijke parameter voor het succes van het BW-beleid.

Verspreiding van de monitor

De monitor wordt gekoppeld aan de gemeentelijke beleids- en Planning en Control cyclus. Daarvoor zal in ieder geval elk voorjaar de monitor van het jaar ervoor opgeleverd worden. Deze wordt in ieder geval ter informatie aan de gemeenteraden en de klantraden aangeboden.

Financiën

Tot en met 2022 is de gemeente Rotterdam de ontvanger van de Rijksmiddelen. Vanaf 2023 start de decentralisatie van de financiële middelen naar alle gemeenten. Deze herverdeling volgt een ingroeipad van 10 jaar.

De meerjarenraming tot en met 2027 (zie bijlage) is gebaseerd op de kosten van de zorg en de kosten van de uitvoering in 2021 en de geraamde inkomsten volgens de septembercirculaire. De totale kosten bedragen 90% van de Rijksmiddelen (peiljaar 2021). De huidige meerjarenraming is dekkend.

Middelen worden regionaal gebundeld

De gemeenten in de regio hebben bestuurlijk met elkaar afgesproken dat de middelen die via het Rijk verstrekt worden aan de gemeenten gebundeld ingezet worden voor de uitvoering van BW. Dat betekent dat alle gemeenten 90% van de Rijksmiddelen beschikbaar stellen aan de centrumgemeente voor de uitvoering van BW. De overige 10% zetten gemeenten zelf in voor lokale initiatieven in het kader van Beschermd Wonen, zoals de ontwikkeling van Beschermd thuis.

Daarnaast heeft de gemeente Rotterdam aangegeven de 'Blokhuishelden' die gereserveerd zijn voor de realisatie van de BW+ toe te voegen aan de regionale begroting. Wanneer die incidentele middelen in 2027 wegvallen is er nog een overschot op 90% van de regionale middelen.

Woonplaatsbeginsel

In het regionaal bestuurlijk overleg is overeenstemming om binnen de BW-regio het woonplaatsbeginsel niet toe te passen. Dat betekent dat er geen onderlinge verrekening plaatsvindt tussen de 7 gemeenten op basis van het woonplaatsbeginsel. Het is immers onduidelijk of de decentralisatie van de middelen overeenkomt met het aantal nieuwe inwoners met een BW-indicatie, waardoor er onevenwichtigheden kunnen ontstaan. Bovendien wordt hiermee een grote toename van administratieve lasten voorkomen. Hiermee wordt de regionale verantwoordelijkheid voor een goed aanbod aan BW-voorzieningen vertaald naar een praktische manier om met deze decentralisatie om te gaan. Voor de betaling van de kosten voor cliënten die van buiten de regio komen wordt het woonplaatsbeginsel wel toegepast.

Juridische zaken

N.v.t.

Duurzaamheid

Hoewel er geen sprake is van klassieke, fysieke, duurzaamheid, gaat het hier wel om sociale duurzaamheid, namelijk om gemeenschappen die kwetsbare mensen ondersteunen zodat zij kunnen participeren. Veel mensen krijgen tijdens hun levensloop te maken met psychische kwetsbaarheid. Door integrale ondersteuning dicht bij huis te organiseren kan escalatie beter worden voorkomen. Een klein aantal heeft tijdelijk hulp nodig omdat ze niet meer zelfstandig kunnen wonen en zijn aangewezen op een vorm van beschermd wonen. Door dit beleid wordt een toereikend regionaal aanbod geborgd, wordt het aanbod gevarieerder, waardoor beter maatwerk mogelijk is, en is er meer aandacht voor herstel. Dit draagt bij aan gezonde gemeenschappen, waarbij wijken beter om kunnen gaan met mensen die psychisch kwetsbaar kunnen zijn en meer mensen zinvol kunnen participeren.

Communicatie/participatie na besluitvorming

N.v.t.

Burgemeester en wethouders van Ridderkerk,

de secretaris,

de burgemeester,

dhr. H.W.J. Klaucke

mw. A. Attema

Bijlagen

1. Regionaal beleidsplan maatschappelijke opvang en beschermd wonen
2. Meerjarenraming beschermd wonen.pdf
3. Regiomonitor beschermd wonen 2020.pdf
4. MBR Advies regionaal beleidsplan MO en BW RK.pdf
5. Reactie op gevraagd advies concept regionaal beleidsplan bw en mo.pdf

CONCEPT RAADSBESLUIT

Onderwerp: Beleidsplan Beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2022-2026	Gemeenteraad: 27 januari 2022	Zaaknummer: 414694
	Commissie samen leven 12 januari 2022	

De raad van de gemeente Ridderkerk,
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders op 7 december 2021,
gelet op

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
Norm voor Opdrachtgeverschap Beschermd Wonen;
overwegende, dat

een gevarieerder woonzorgaanbod nodig is om meer maatwerk te kunnen bieden bij zware en gespecialiseerde zorg, de verantwoordelijkheid voor Beschermd wonen inhoudelijk en financieel gedecentraliseerd wordt naar alle gemeenten en dat gemeenten en regio's landelijk verplicht zijn om samen te werken.

BESLUIT:

1. Het Regionaal Beleidsplan Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen 2022-2026 vast te stellen.
-